

บทที่ 3 การจัดการทรัพยากรจัดซื้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Aj. Nipawan Poojom

LAS2206 การบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง

CONTENT

1. การจัดองค์การฝ่ายจัดซื้อ
2. วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร
3. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. การจัดการองค์กรของฝ่ายจัดซื้อ
5. การบริหารบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ
6. คุณสมบัติของบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ
7. คุณสมบัติของผู้จัดซื้อ
8. การคัดเลือกบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ

ความหมายของการจัดองค์กร

การจัดองค์กร คือการจัดระเบียบกิจกรรมให้เป็นกลุ่มก้อนเข้ารูป และเป็นการมอบหมายงานให้คนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้ การจัดองค์กรจะเกี่ยวข้องกับ

1. การจัดกลุ่มงานต่างๆ เป็นตำแหน่งงานในองค์กร
2. การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยวิธีมอบหมายงาน พร้อมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งงานต่างๆ ภายในโครงสร้างเพื่อให้สามารถประสานกันได้ตลอดเวลา

ความสำคัญของการจัดองค์กร

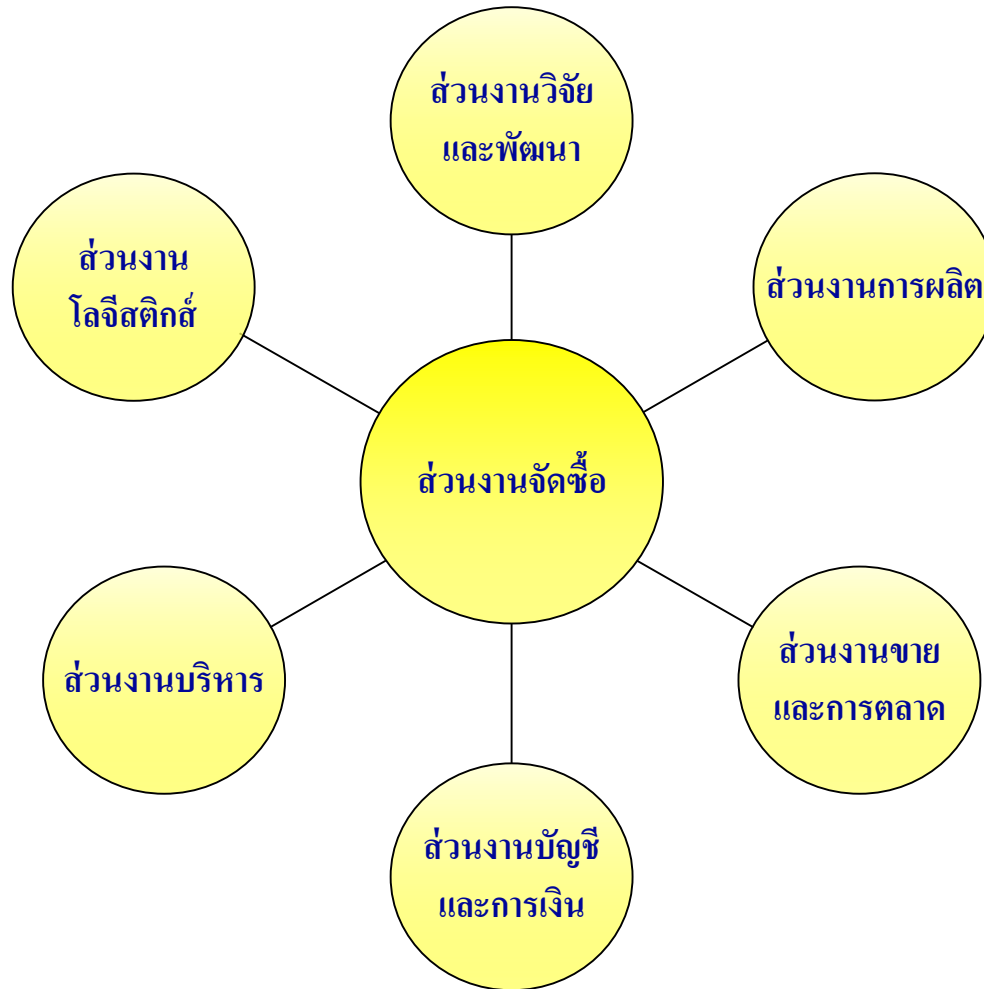
1. แสดงให้เห็นถึงกระแสการไหลของงาน
2. ช่วยกำหนดขอบเขต ความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่และภารกิจต่างๆ
3. ช่วยในการประสานหน้าที่ต่างๆ โดยการกำหนดขอบเขตและจัดกลุ่มงานที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในหน่วยเดียวกัน
4. ช่วยป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน
5. ช่วยลดข้อขัดแย้งและความอึดอัดใจระหว่างคนงานซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยให้ขวัญกำลังใจในการทำงานดีขึ้น

การจัดองค์กรฝ่ายจัดซื้อ

โครงสร้างองค์กรฝ่ายจัดซื้อแบบเดิมๆ	โครงสร้างองค์กรฝ่ายจัดซื้อสมัยใหม่
- หน่วยงานเล็กๆที่มีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับใบสั่งซื้อ - ความรับผิดชอบในการต่อรองราคาบางส่วนขึ้นอยู่กับผู้สั่งซื้อ - บางครั้งไม่มีหน้าที่ในการติดตามการส่งมอบ - โครงสร้างองค์กรเป็นอย่างง่ายๆไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ มากนัก	- มีโครงสร้างที่ซับซ้อนขึ้น - มีบทบาทอย่างมากและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานที่สำคัญในระบบโซ่อุปทาน - มีความรับผิดชอบโดยตรงในการเจรจาต่อรองและติดตามการส่งมอบ - มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในงานจัดซื้อ - องค์กรมีแนวโน้มเป็นเอกเทศ และมีการจัดตั้งตำแหน่ง CPO (Chief Procurement Officer) เพื่อรับผิดชอบโดยตรงในงานจัดซื้อ

ตารางแสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างองค์กรแบบเดิมและสมัยใหม่

การจัดองค์กรฝ่ายจัดซื้อ

การสัมพันธ์ของส่วนงานจัดซื้อกับส่วนงานต่างๆ ขององค์กร

การจัดองค์กรฝ่ายจัดซื้อ

“งานจัดซื้อ” จะต้องมียุทธศาสตร์กระจายไปทั่วทุกส่วนขององค์กร นั้นหมายความว่า ธุรกรรมต่างๆ ของงานจัดซื้อจะต้องเชื่อมต่อกับส่วนงานอื่นๆ ในลักษณะที่เป็น **ตัวกลาง** ที่คอยประสานงานต่างๆ หากปราศจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างงานจัดซื้อกับส่วนงานอื่นๆ ในฐานะผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่จะจัดซื้อจัดหาเข้ามาภายในองค์กรแล้ว ก็เป็นการยากที่จะสร้างความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับผู้จัดจำหน่ายจากภายนอกได้

การจัดองค์กรฝ่ายจัดซื้อ

1. ส่วนงานวิจัยและพัฒนา วิศวกรรม และการออกแบบ (R&D , Engineering and Design) : ต้องมีความเข้าใจในตัวผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้การพัฒนาค้นคว้า และกระบวนการจัดซื้อจัดหาที่จำเป็นในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาค้นคว้า ซึ่งทำให้มั่นใจได้ว่า ชิ้นส่วนองค์ประกอบที่สำคัญในผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมานั้นจะต้องจัดซื้อได้ในท้องตลาดด้วยราคาที่เหมาะสม และมีคุณภาพในระดับมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

2. ส่วนงานการผลิตและปฏิบัติการ(Manufacturing and Operations) :หน่วยงานจัดซื้อต้องมีความเข้าใจในประเด็นต่างๆ อาทิ คุณภาพ ตารางการผลิต ช่วงเวลาที่เป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบ และการมีอยู่พร้อมใช้ของผลิตภัณฑ์วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบนั้น

3. ส่วนงานขายและการตลาด (Sales and Marketing) : ด้วยความเข้าใจในพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อตัวผลิตภัณฑ์สินค้าที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภคว่ามีลักษณะเช่นใด และมีต้นทุนราคาโดยรวมเป็นเท่าไร ส่วนงานจัดซื้อก็สามารถจัดซื้อจัดหาผลิตภัณฑ์วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ส่วนบัญชีและการเงิน (Accounting and Finance) : เป็นตัวประสานระหว่างส่วนงานบัญชีที่ดูแลบัญชีเจ้าหนี้ค้างจ่ายกับผู้จัดจำหน่ายรายต่างๆ การจ่ายเงินค่าผลิตภัณฑ์สินค้าบางรายการนั้นอาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสถานะทางการเงินขององค์กรผู้จัดหาได้ ซึ่งอาจรวมไปถึงผลกระทบที่มีต่อกระแสเงินสด และต้นทุนของเงินทุนด้วย

5. ส่วนงานโลจิสติกส์ (Logistics) : การจัดเตรียมการในเรื่องของโลจิสติกส์เป็นหัวใจสำคัญของการเจรจาต่อรองในการจัดหา โดยจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารและข้องเกี่ยวกับส่วนงานโลจิสติกส์เพื่อที่จะระบุถึงแนวทางและเงื่อนไขในการให้บริการต่างๆ

6. ส่วนงานบริหารสินค้าคงคลัง (Inventory Management) : การบริหารจัดการสินค้าคงคลังในส่วนของผลิตภัณฑ์ที่จัดซื้อมานั้นสามารถก่อให้เกิดต้นทุนขึ้นทั้งในองค์กรผู้จัดหา และตัวผู้จำหน่ายได้ ดังนั้น การกำหนดแนวทางและใครจะเป็นผู้รับผิดชอบสอดคล้องดูแลงไว้ซึ่งระดับปริมาณสินค้าคงคลังที่เหมาะสมนั้นเป็นหัวใจสำคัญ

การจัดองค์กรฝ่ายจัดซื้อ

การออกแบบมีลักษณะการทำงานเป็นทีม (Team Work) ประสานกิจกรรมที่ สอดคล้องกัน แบ่งงานกันทำตามความถนัด กระจายอำนาจหน้าที่เพื่อบรรลุเป้าหมาย

1. แนวคิดพื้นฐานการจัดฝ่ายงานจัดซื้อ

- เพื่อจัดทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ อย่างมีระบบให้สอดคล้องกับฝ่ายงานใน องค์กร
- เพื่อกำหนดโครงสร้างของฝ่ายในองค์กร ที่อำนวยความสะดวกสัมพันธ์ระหว่างคนงาน และอุปกรณ์ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม
- เพื่อเพิ่มการประสานภารกิจภายในฝ่ายจัดซื้อ และ ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกองค์กร
- เพื่อกำหนดแผนภูมิการจัดฝ่ายงานให้มองเห็นวิสัยทัศน์ ตำแหน่ง หน้าที่ความ รับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา

2. โครงสร้างองค์กร

- **ผู้บริหารระดับต้น** : รับผิดชอบกำกับดูแลจรรยาบรรณข้อบังคับ ให้เป็นไปตามนโยบายบริษัท ต้องมีความสามารถในสายการบังคับบัญชา รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับพนักงานปฏิบัติการจำนวนมาก
- **ผู้บริหารระดับกลาง** : รับผิดชอบช่วยกำหนดนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ การวางแผนระยะสั้น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของบริษัท
- **ผู้บริหารระดับสูง** : รับผิดชอบ วางนโยบาย วัตถุประสงค์ วางแผนระยะยาวที่มีลักษณะเป็นเชิงกลยุทธ์ ประสานความขัดแย้ง อนุมัติการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง ค่าตอบแทน การโยกย้าย การลงโทษ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร

วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร

ต้องคำนึงถึงความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละตำแหน่ง
2. จำแนกงานที่มีลักษณะเหมือนกันรวมกลุ่มงานเข้าด้วยกัน
3. แบ่งงานกันตามถนัด (Division Of Work)
4. จัดการทรัพยากรมนุษย์ อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้สอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กร

1. การรวมกลุ่มของงาน

การจำแนกงานที่มีลักษณะคล้ายกันรวมอยู่ด้วยกัน เพื่อจัดเป็นแผนกงานแต่ละแผนก โดยสามารถแบ่งได้ 6 แผนก

1.1 การแบ่งแผนกงานตามหน้าที่ (Department by Functional)

1.2 การแบ่งแผนกงานตามผลิตภัณฑ์ (Department by Products)

1.3 การแบ่งแผนกตามพื้นที่ (Department by Territory)

1.4 การแบ่งแผนกตามลูกค้า (Department by Customer)

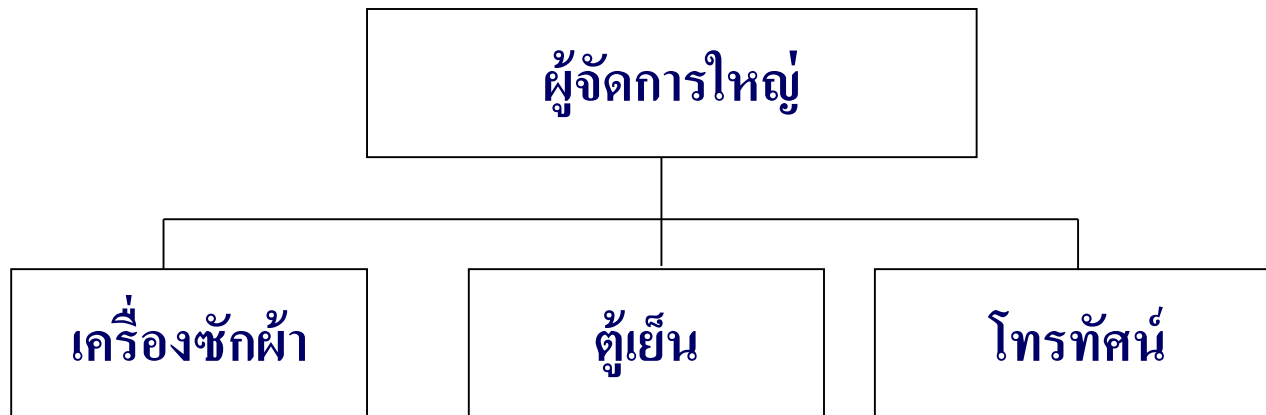
1.5 การแบ่งแผนกตามโครงการ (Department by Projects)

1.6 การแบ่งแผนกงานแบบเมตริกซ์ (Matrix Department)

1.1 การแบ่งแผนกงานตามหน้าที่ (Functional Department) : เป็นการจัดรวมกลุ่มงานที่มีหน้าที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน

1.2 การแบ่งแผนกงานตามผลิตภัณฑ์ (Department by Products) : เป็นการ จัดรวมงานให้เป็นกลุ่มโดยใช้ผลิตภัณฑ์เป็นฐาน

1.3 การแบ่งแผนกตามพื้นที่ (Department by Territory) : เป็นการจัดรวมงานให้เป็นกลุ่มโดยใช้พื้นที่หรืออาณาเขตเป็นเกณฑ์

1.4 การแบ่งแผนกตามลูกค้า (Department by Customer) : เป็นการจัดรวมงานให้เป็นกลุ่มโดยใช้ลักษณะต่างๆ ของลูกค้าเป็นฐาน

1.5 การแบ่งแผนกตามโครงการ (Department by Projects) : เป็นการจัดรวมงานที่ปกติใช้กับงานที่มีช่วงเวลาจำกัดแน่นอน และมีเป้าหมายชัดเจน

วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร

1.6 การแบ่งแผนงานแบบเมตริกซ์ (Matrix Department) : เป็นการนำจุดดีของการแบ่งงานตามหน้าที่และตามฝ่ายงานมาอยู่ในโครงสร้างเดียวกัน

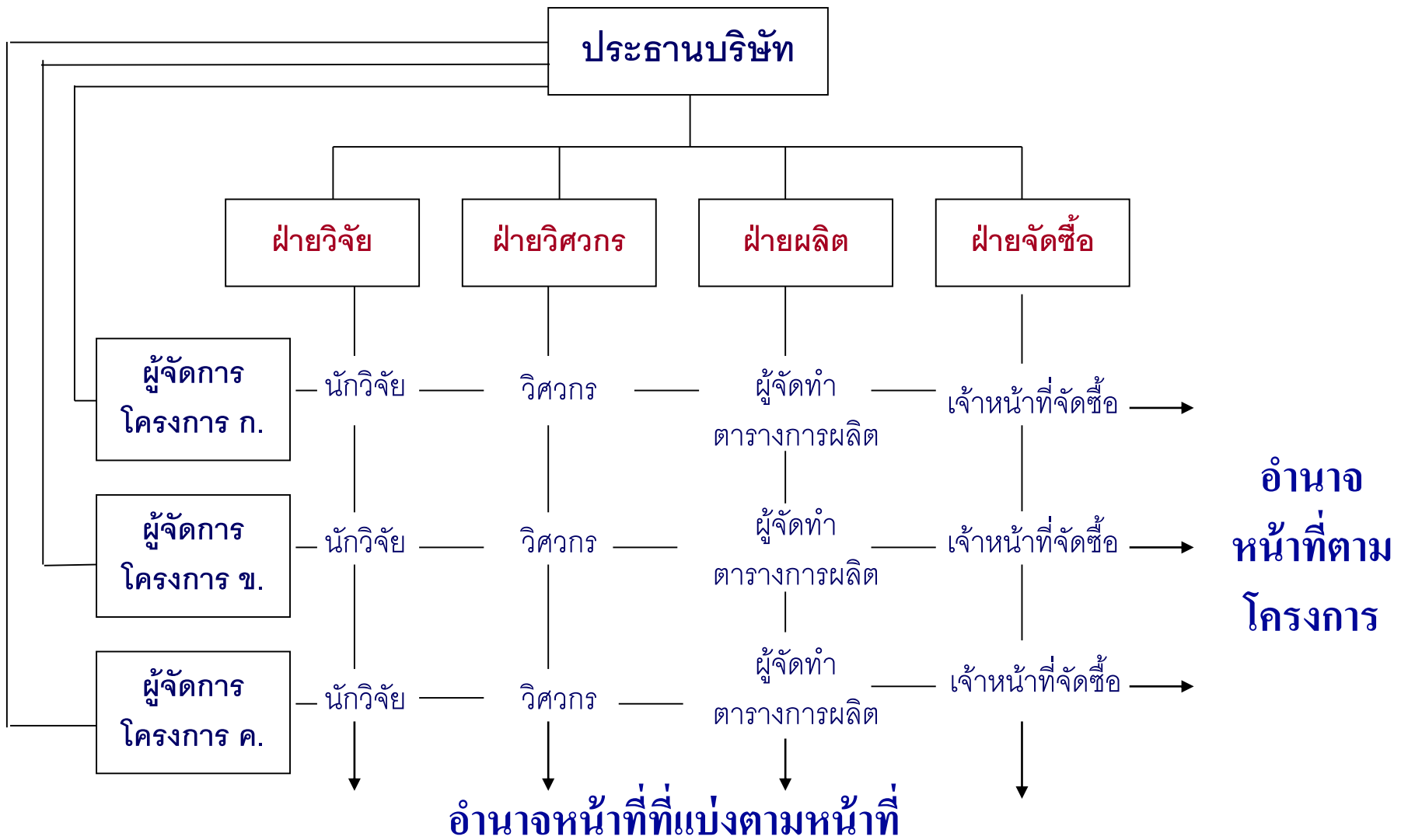
ข้อดีของการแบ่งแผนงานแบบเมตริกซ์

- นำเอาจุดแข็งของการแบ่งแผนงานตามหน้าที่ และตามฝ่ายมารวมกัน
- สามารถตอบสนองให้กับองค์กรทั้งระยะสั้น และระยะยาว
- ไม่ต้องจัดโครงสร้างองค์กรที่ถาวร
- ผู้บริหารองค์กรสามารถพัฒนาทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

ข้อเสียของการแบ่งแผนงานแบบเมตริกซ์

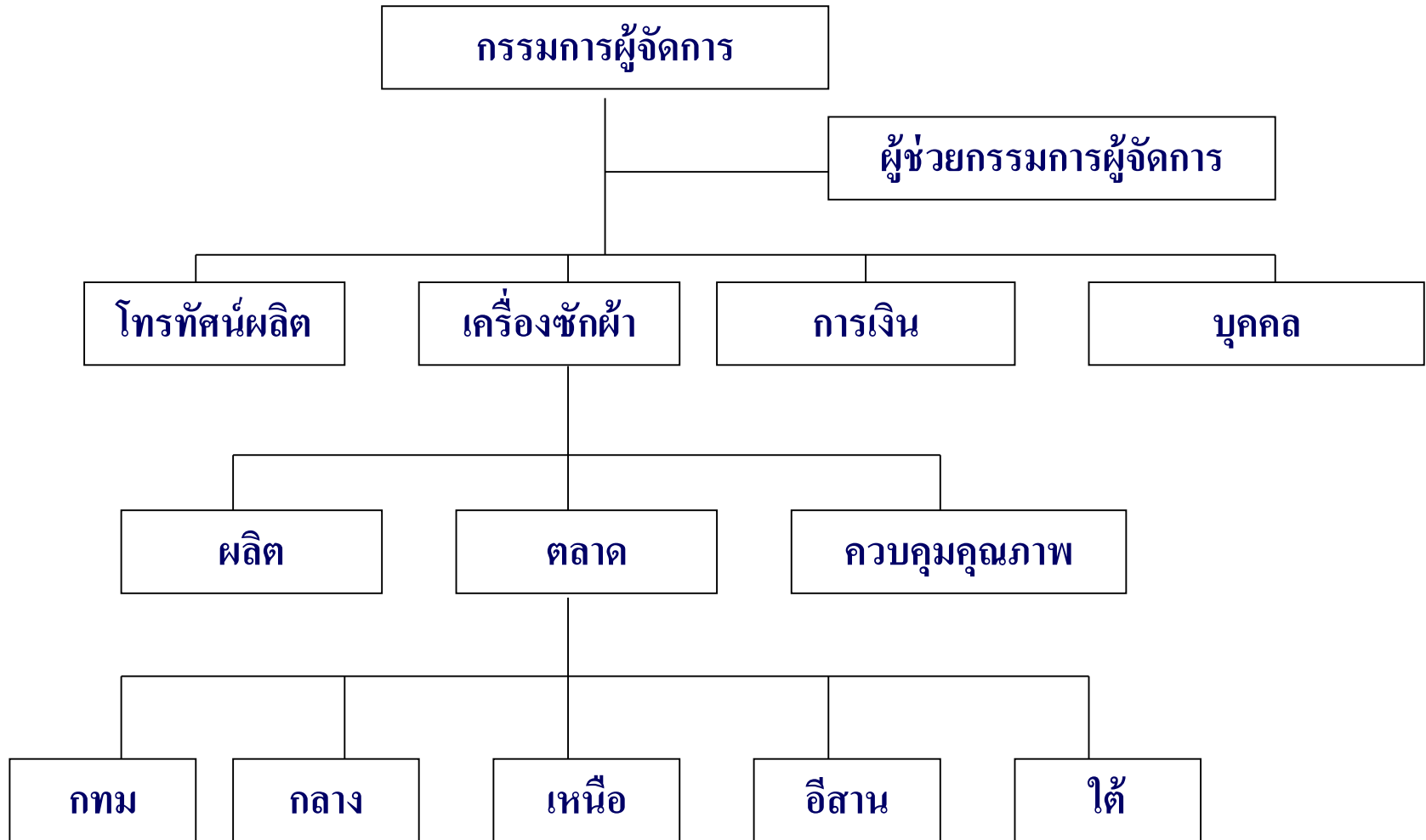
- ขัดกับหลักธรรมชาติด้านเอกภาพของการบังคับบัญชา
- เกิดความขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ระหว่างผู้จัดการฝ่ายที่แบ่งแผนงานตามหน้าที่ผู้จัดการโครงการ
- ต้องใช้บุคลากรเข้ามาช่วยเพิ่มขึ้นทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ
- บุคลากรแต่ละฝ่ายงานขาดการประสานงานและยากต่อการทำความเข้าใจกัน

วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร

การแบ่งแผนงานแบบเมตริกซ์ (Matrix Department)

วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร

วิธีการออกแบบโครงสร้างองค์กร

องค์กรหลายแห่งในปัจจุบันตระหนักดีว่า โครงสร้างองค์กรแบบผสมผสาน (Hybrid Organizational Structure) ระหว่างการรวมศูนย์ กับ การกระจายอำนาจเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีคณะกรรมการจัดซื้อจัดหาที่ประกอบด้วยบุคลากรจากหลายๆ ส่วนงานทั้งจากสำนักงานใหญ่ และจากหน่วยงานปฏิบัติการจากท้องถิ่นต่างๆ คณะกรรมการนี้มีหน้าที่กำหนดทิศทางขององค์กร และจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ ให้สอดคล้องกับส่วนงานต่างๆ ที่ต้องการจัดซื้อ

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งควบคู่กัน การมอบอำนาจหน้าที่ที่มีความสมดุลเป็นสิ่งสำคัญของการมอบหมาย ในการกำหนดโครงสร้างขององค์กรทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ระดับของการมอบหมายอำนาจหน้าที่เป็นเครื่องมือที่บอกว่า องค์กรมีโครงสร้างการบริหารงานในลักษณะของการรวมอำนาจ (Centralization) หรือ การกระจายอำนาจ (Decentralization)

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจที่จะสั่งให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามได้ อำนาจหน้าที่ในองค์กรย่อมเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการที่ได้มีตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นทางการ การใช้อำนาจหน้าที่จึงต้องใช้เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กรด้วย อำนาจหน้าที่ในองค์กรจะมีมากที่สุดที่ผู้บริหารระดับสูงและลดน้อยแบ่งส่วนเรื่อยมาตามลำดับตามสายงาน

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ข้อผูกพันของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้บังคับบัญชา อันสืบเนื่องมาจากการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง **ความรับผิดชอบ** อาจจะเป็นข้อผูกพันที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไป หรืออาจสิ้นสุดลงด้วยการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมายมา เช่น ความรับผิดชอบของผู้จัดการที่มีต่อประธานบริษัทจะเป็นข้อผูกพันที่ต่อเนื่องกันไป แต่ในตรงกันข้าม ความรับผิดชอบของฝ่ายให้คำปรึกษาแนะนำที่มีต่อคำสั่งจะช่วยให้แก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างนั้น จะเสร็จสิ้นลงทันทีภายหลังจากที่บุคคลดังกล่าวได้เสนอข้อแนะนำของตนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

การรวมอำนาจ หมายถึง การสงวนหรือรักษาอำนาจไว้ที่ส่วนกลางขององค์กร การตัดสินใจส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ มิได้กระทำโดยผู้ปฏิบัติงานจริง ๆ แต่จะขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในระดับสูงกว่าขึ้นไป

การกระจายอำนาจ หมายถึง ความพยายามที่จะมอบหมายอำนาจหน้าที่ทั้งหมดไปยังผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่อยู่รองลงมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นแต่อำนาจบางอย่าง ที่จำเป็นจะต้องสงวนไว้ที่ส่วนกลาง

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

1. การกระจายงานในการจัดซื้อ : มีความคล่องตัว เพิ่มโอกาสความได้เปรียบ สนองความต้องการลูกค้าได้เร็ว

ส่วนกลางควรมีหน้าที่เกี่ยวกับจัดซื้อ ดังนี้

- 1.1 ทำสัญญาจัดซื้อสินค้าที่สำคัญ
- 1.2 กำหนดนโยบายจัดซื้อ
- 1.3 จัดการงานจัดซื้อให้รอบคอบและรัดกุม
- 1.4 คัดเลือกบุคลากรเกี่ยวกับการจัดซื้อ
- 1.5 จัดและบริหารงานฝ่ายจัดซื้อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 1.6 จัดซื้อสินค้ารายการใหม่ที่หลายโรงงานต้องการ

ส่วนโรงงานย่อย ควรมีหน้าที่เกี่ยวกับจัดซื้อ ดังนี้

- 1.1 จัดซื้อสินค้าบางรายการโดยที่กำหนดวงเงินไว้แล้ว
- 1.2 จัดซื้อสินค้าบางรายการที่มีความต้องการใช้เร่งด่วน
- 1.3 จัดซื้อสินค้าบางรายการที่เห็นว่าซื้อจากแหล่งซื้อท้องถิ่นดีกว่า

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

2. การรวมอำนาจในการจัดซื้อ : การตัดสินใจจะเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาให้ผู้บริหารระดับสูงตัดสินใจ ทำให้งานล่าช้าไม่ทันเวลา

ข้อดีของการรวมอำนาจในการจัดซื้อ

- มีนโยบายการจัดซื้อที่แน่นอน
- สามารถควบคุม เก็บรักษาและประกันสินค้าได้ง่าย
- สามารถปรับปรุงการจัดซื้อให้ดียิ่งขึ้น
- การรวมกันซื้อที่เดียวจะทำให้ได้จำนวนซื้อที่มากพอในปริมาณที่ได้รับส่วนลดทางการค้า

ข้อเสียของการรวมอำนาจในการจัดซื้อ

- โดยทั่วไปผู้จัดการซื้อของโรงงานมักต้องการอำนาจเต็มที่ในการดำเนินงานอย่างอิสระ
- ความต้องการสินค้าในแต่ละโรงงานมักต่างกัน
- การสั่งซื้อสินค้าในปริมาณน้อยมักไม่ได้ส่วนลด ทำให้ไม่คุ้มค่าในการจ่าย
- มักเสียค่าขนส่งสูง เพราะต้องขนส่งสินค้าไปส่วนกลางก่อน แล้วขนย้ายไปยังฝ่ายที่จะใช้งาน

การจัดการองค์กรของฝ่ายจัดซื้อ

มีข้อพิจารณา 3 ประการ คือ

1. โครงสร้างของฝ่ายงานจัดซื้อ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้
  - 1.1 ขนาดของฝ่ายจัดซื้อ : ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่
  - 1.2 ขอบเขตหน้าที่ของฝ่ายจัดซื้อ : ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร
2. การบริหารงานจัดซื้อ : มีการจัดระดับรายงานตามสายงานของการบังคับบัญชาต่อผู้บริหารที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในฝ่ายงานนั้นๆ และหัวหน้าฝ่ายจะรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปตามลำดับ
3. การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจการจัดซื้อ ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ตลอดจนระเบียบประเพณี วัฒนธรรมขององค์กรที่ปฏิบัติมา

การบริหารบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ

หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายจัดซื้อมีดังนี้

1. แม่บ้าน (House Keeper) มีหน้าที่ อำนวยความสะดวกในการบริการพนักงานทุกคน เช่น เดินเอกสาร รักษาความสะอาด บริการเครื่องดื่ม
2. พนักงานธุรการ (Clerk) มีหน้าที่ พิมพ์ใบสั่งซื้อ พิมพ์จดหมายติดต่อแหล่งขาย ติดต่อประสานงาน เป็นต้น
3. พนักงานจัดซื้อ (Buyer) มีหน้าที่ วิเคราะห์ลักษณะรายละเอียดสินค้าตามข้อกำหนดที่ขอให้มีการจัดซื้อ คัดเลือกแหล่งขาย เปรียบเทียบราคา เงื่อนไขการจัดส่ง สัมภาษณ์พนักงานขาย ลงนามใบสั่งซื้อ
4. พนักงานจัดซื้ออาวุโส (Senior Buyer) มีหน้าที่ ตรวจสอบเอกสารการจัดซื้อ เงื่อนไขคุณสมบัติ การวิเคราะห์ราคา สืบราคา คัดเลือกแหล่งขาย สัมภาษณ์พนักงานขายที่มาเสนอขาย จัดทำรายงานข้อมูลตัวเลข สถิติ ราคาต้นทุน และราคาขาย

การบริหารบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ

หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายจัดซื้อมีดังนี้

5. ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ (Assistant Purchasing Manager) มีหน้าที่ ช่วยงาน เพื่อลดภาระหน้าที่ของผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ

6. ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ (Purchasing Manager) มีหน้าที่ กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติงานให้ฝ่ายจัดซื้อ วางแผนงานของฝ่ายจัดซื้อ เช่น งบประมาณ การคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรม เป็นต้น

คุณสมบัติของบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ

ประกอบด้วย 3 ประการ คือ

1. คุณสมบัติทางด้านพื้นฐานการศึกษา : ควรมีพื้นฐานทางการศึกษา 2 ส่วน คือ

1.1 ความรู้พื้นฐานทางการบริหารธุรกิจ เช่น การบัญชี การขาย การตลาด งานสำนักงานคอมพิวเตอร์

1.2 ความรู้ทางด้านเทคนิคการจัดซื้อ องค์กรจะต้องมีการฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน

2. คุณสมบัติด้านประสบการณ์ทางธุรกิจ การเข้าสู่อาชีพทางธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานทางการขาย การตลาด บัญชีการเงิน จะช่วยเพิ่มประสบการณ์ทางด้านธุรกิจทางด้านกิจกรรมการจัดซื้ออย่างรวดเร็ว

3. คุณสมบัติภายในและภายนอกของบุคคล

- ความซื่อสัตย์ (Honesty)
- ความจงรักภักดี (Loyalty)
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative)
- ความรับผิดชอบ (Responsibility)
- การสร้างมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship)
- เป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร (Information Center)

คุณสมบัติของผู้จัดซื้อ

1. เข้าใจนโยบายและกลยุทธ์ของกิจการ
2. เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเกี่ยวกับสินค้า
3. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งสินค้า
4. มีความซื่อสัตย์
5. เป็นผู้ที่มีจิตใจมุ่งอยู่กำไร
6. เป็นผู้ที่มีจิตใจมุ่งที่การขาย
7. มองเหตุการณ์ไกล และมีไหวพริบ
8. ควรเป็นผู้นำเทคนิคด้านการค้า

ทักษะประสบการณ์บางประการที่จำเป็นต้องมีสำหรับการจัดซื้อจัดหา คือ

1. ทักษะประสบการณ์ในการวิเคราะห์ตลาด (Marketing Analysis) : ต้องมีไว้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบุถึงตัวผู้จัดจำหน่ายที่เหมาะสมกับองค์กรผู้จัดหาให้ได้มากที่สุด องค์กรผู้จัดหาจะต้องสามารถ

- วิเคราะห์ ประเมินศักยภาพและข้อจำกัดต่างๆ ของผู้จำหน่ายในแต่ละราย
- คาดการสถานะการแข่งขันในตลาด
- วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนโดยรวม
- เข้าใจในนโยบายการกำหนดราคาที่สุดคล้องกับวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

- 2. ทักษะประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลและความรู้จำเพาะในตัวผลิตภัณฑ์ (Information Gathering and Technical Knowledge) :** ต้องพัฒนาทักษะในเชิงเปรียบเทียบในความสัมพันธ์ของข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับตัวผลิตภัณฑ์
- ต้องทำหน้าที่เสาะแสวงหาข้อมูล เรียนรู้ในวิวัฒนาการของวัตถุดิบ และตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ
  - แล้ว ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดซื้อนั้นขึ้นมา
  - รวมไปถึงการพัฒนาเครือข่ายของข้อมูลร่วมกับองค์กรผู้จัดหารายอื่นๆ

3. ทักษะประสบการณ์ในการประเมินผลการดำเนินงาน (Performance – evaluation Skill) : ในอดีต ปัจจัยทางด้านราคาเป็นสิ่งเดียวที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของผู้จัดจำหน่าย อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการผู้จัดจำหน่ายไปพร้อมกับการลดต้นทุนโดยรวมของผลิตภัณฑ์ ต้องมีการเพิ่มรายละเอียด เช่น

- การประเมินผลทางด้านการบริการ
- การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันร่วมกัน
- ความสามารถทางด้านการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ รวมไปถึงคุณภาพ
- ความเที่ยงตรงของวันเวลาในการส่งมอบ

4. ทักษะประสบการณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ (Product – development Skill) : เนื่องจากผู้จัดซื้อเป็นด่านหน้าสำหรับการติดต่อกับผู้จัดจำหน่ายจากภายนอก และจะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องของต้นทุนโดยรวม จึงอยู่ในฐานะที่เหมาะสมแก่การที่จะเป็นผู้คอยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เช่น

- ต้องเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำแผนพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ร่วมกับผู้จัดจำหน่ายทั้งในตัวผลิตภัณฑ์และการให้บริการ
- ต้องมีความเข้าใจในเรื่องของการวิเคราะห์เชิงมูลค่า และต้นทุนโดยรวมของผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงการนำทักษะไปใช้
- ร่วมกับการนำเสนอแผนงานการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ร่วมกับพนักงานทางด้านเทคนิคในส่วนงานผลิต

5. ทักษะประสบการณ์ในการเจรจาต่อรอง และการสานสัมพันธ์ไปสู่การเป็นหุ้นส่วน (Negotiation Skill and Partnership Development) : การบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับหุ้นส่วนทางธุรกิจต้องอาศัยความรู้ทางด้านกฎหมาย และทักษะในการเจรจาต่อรอง เมื่อหุ้นส่วนทางธุรกิจได้เกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการดูแลและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

การคัดเลือกบุคลากรฝ่ายจัดซื้อ

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาการคัดเลือกบุคลากร ต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อความสำเร็จขององค์กร

1. การคัดเลือกบุคลากรจากภายในองค์กร จุดแข็งคือ

- พนักงานมีความรู้ความเข้าใจระบบงานขององค์กรเป็นอย่างดี เพียงได้รับการอบรมก็สามารถเข้าระบบของงานใหม่และปฏิบัติงานได้ทันที
- สร้างขวัญกำลังใจในตำแหน่งที่สูงขึ้น
- เรียนรู้งานหลายด้านทำให้บุคลากรมีประสบการณ์
- เป็นทรัพยากรและเป็นผู้บริหารขององค์กรในอนาคต

2. การคัดเลือกบุคลากรจากภายนอกองค์กร

จุดอ่อน

- ต้องฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมขององค์กร ทำให้เสียเวลา
- ยึดติดกับวิธีการปฏิบัติของตนเองแบบเดิมๆ ขาดการพัฒนา ไม่ยอมรับวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ

จุดแข็ง

- รับงานได้อย่างต่อเนื่องไม่ต้องเสียเวลามาฝึกอบรมใหม่

การบริหารงบประมาณลงทุนในการจัดซื้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

CONTENT

1. เป้าหมายการบริหารการลงทุนจัดซื้อจัดจ้าง
2. แหล่งเงินลงทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ
3. การวางแผนการใช้จ่ายเงินลงทุน
4. การกำหนดเป้าหมายการขาย
5. การวิเคราะห์สถานการณ์

เป้าหมายการบริหารการลงทุนจัดซื้อจัดจ้าง

จุดมุ่งหมาย คือ การใช้ความพยายามทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่จะนำไปสู่ผลกำไรระยะยาว แบ่งได้ 2 ประการ

1. สร้างสภาพคล่องให้กับธุรกิจ (Liquidity)

เป็นการจัดการทางการเงิน ให้มีอัตราการหมุนเวียนดีหรือเกิดสภาพคล่อง

2. สร้างความน่าเชื่อถือ (Reliability)

การสร้างเชื่อมั่นให้กับธุรกิจเริ่มต้นจากการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผลที่ออกมาของการดำเนินการคือ ผลกำไร (Profitability) ที่มากขึ้น

แหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ

แหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ มี 2 ระบบ คือ

1. แหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินในระบบ : อยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ภายใต้การควบคุมของรัฐและสถาบันทางการเงิน

- ธนาคารพาณิชย์ไทย
- ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

มีเงื่อนไข

- ห้ามประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยการชำระเงินต่างประเทศ
- ห้ามประกอบธุรกิจเกี่ยวกับตราสารอนุพันธ์
- กำหนดให้บริการแก่ประชาชนรายย่อย และวิสาหกิจขนาดกลาง
ขนาดย่อม

แหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ

- ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ
- ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ
- สาขาของธนาคารต่างประเทศ เช่น ธนาคารซิตี้แบงก์ เป็นต้น
- สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ
- บริษัทบริหารสินทรัพย์ : เป็นเครื่องมือ ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ
- สถาบันการเงินเฉพาะกิจ : ให้บริการเงินลงทุนสำหรับธุรกิจเฉพาะ เช่น ธนาคาร เพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร , ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ

- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธวพ. หรือ เอสเอ็มอี แบงก์) **วัตถุประสงค์** เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยายหรือการปรับปรุงธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม
- บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) : สามารถทำธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์ทำได้ ยกเว้น การรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป
- บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
- บริษัทผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต
- ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ : ให้บริการสินเชื่อโดยการมี หลักทรัพย์ค้ำประกันในรูปแบบของลิสซิ่ง
- บริษัทเครดิตแห่งชาติ

แหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืมของธุรกิจ

2. แหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินนอกระบบ

เป็นแหล่งเงินกู้เงินภายใต้ข้อตกลง เงื่อนไขที่เกิดจากความพึงพอใจทั้งผู้ให้กู้ และผู้ขอกู้ โดยมีแหล่งที่มา คือ

ส่วนของกิจการ	
- เงินทุนของผู้ประกอบการ	- เงินทุนส่วนตัว
- เงินทุนของผู้ประกอบการ	- เงินทุนจากผู้ถือหุ้น
หนี้สินระยะยาว	
- เงินกู้จากสถาบันการเงินนอกระบบ	- เจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์และการติดตั้ง
- เจ้าหนี้ค่าอาคาร ที่ดิน	
หนี้สินระยะสั้น	
- เงินกู้จากสถาบันการเงินนอกระบบระยะสั้น	- หนี้สินจากการซื้อเชื่อ

การวางแผนการใช้เงินทุน

จากงบดุลแสดงให้เห็นว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน (สินทรัพย์) และ แหล่งที่มาของเงินทุน (หนี้สิน และทุน) จะต้องมีความสัมพันธ์กัน

แหล่งที่มาของเงินทุน และแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในการแสดงยอดของงบดุล แต่ละงวดบัญชี โดยสามารถเพิ่มหรือลดในบัญชีต่าง ๆ ดังนี้

แหล่งที่มาของเงินทุน	แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน
1. ทรัพย์สินลดลง เช่น การลดลงของสินค้าคงคลัง แสดงว่าขายสินค้าได้เงินทุนจะเพิ่มขึ้น 2. หนี้สินเพิ่มขึ้น เช่น เงินกู้จากสถาบันการเงิน 3. ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น เช่น การขายหุ้น	1. ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น แสดงถึงการใช้ไปของเงินลงทุน เช่น การนำเงินไปซื้อเครื่องจักร 2. หนี้สินลดลง เช่น นำเงินไปชำระหนี้ 3. ส่วนของเจ้าของลดลง เช่น นำเงินทุนไปจ่ายเงินปันผล

การวางแผนการใช้เงินทุน

ประโยชน์ของงบดุล คือ ทำให้ทราบฐานะการเงินของบุคคลหรือกิจการว่ามีจำนวนเท่าใดและยังทำให้ทราบว่าจำนวนเงินสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ (ทุน) มีจำนวนเท่าใด

ผู้บริการการเงินต้องวางแผนการใช้จ่ายเงินทั้งระยะสั้น ระยะยาว โดยสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยลดความเสี่ยงทำให้เกิดความสมดุล

การกำหนดเป้าหมายการขาย

การกำหนดเป้าหมายการขายอย่างชัดเจนจะเป็นตัวกำหนดนโยบายการดำเนินการทั้งหมดของบริษัท

ปัจจัยในการกำหนดเป้าหมายการขายประกอบด้วยกลยุทธ์ 3 ประการ คือ

1. การกำหนดราคาขายต่อหน่วย

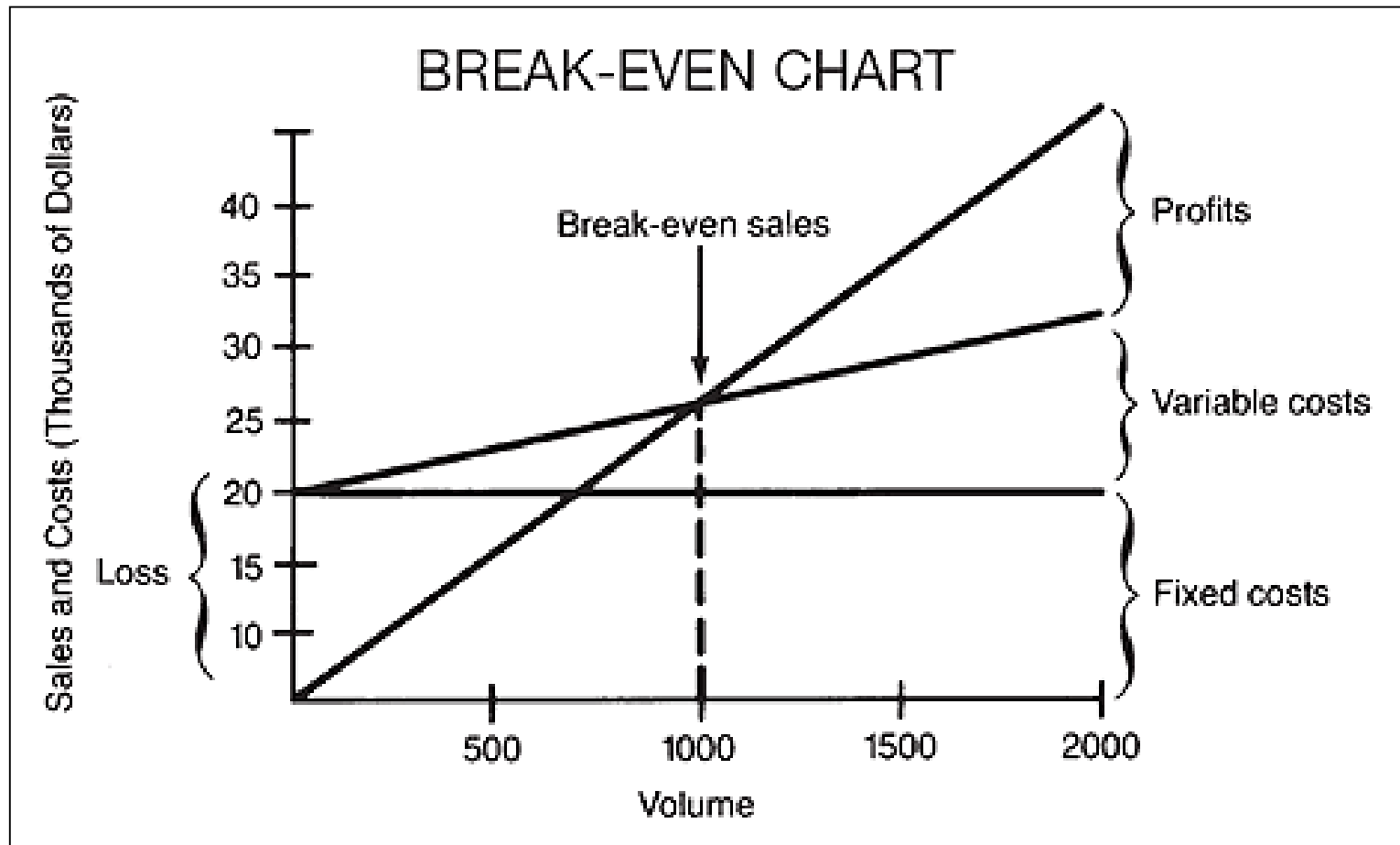
2. การกำหนดกำไร

3. การกำหนดต้นทุน แบ่งได้ 2 ประเภท

- ต้นทุนคงที่ : ต้นทุนดำเนินงานที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับการผลิตหรือระดับการขาย เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเสื่อม เป็นต้น

- ต้นทุนแปรผัน : ต้นทุนดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับการผลิตหรือระดับการขาย

การกำหนดเป้าหมายการขาย

การเตรียมความพร้อมในการขออนุมัติเงินกู้

1. การเขียนแผนหรือเป้าหมายที่ชัดเจน
2. กระแสเงินสดของโครงการที่ชัดเจน
3. กระแสเงินสดของบริษัท
4. การจัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย ที่ชัดเจน ของบริษัท
5. ทรัพย์สินที่จะใช้เป็นหลักประกัน
6. ประวัติการชำระหนี้
7. สัดส่วนการลงทุนร่วมของเจ้าของ

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

การวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อนำมาปรับปรุง การบริหารการเงินลงทุนในธุรกิจ เป็น การนำเอาปัจจัยภายในที่มีผลกระทบมาวิเคราะห์ จุดแข็ง (S – Strengths) และ จุดอ่อน (W – Weakness) และปัจจัยภายนอกซึ่งมีผลกระทบมาวิเคราะห์ โอกาส (O – Opportunities) และ อุปสรรค (T – Threats)

ส่วนผสมของการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Mix Analysis) ประกอบด้วย

1. จุดแข็ง (S – Strengths)   เป็นการมองภายใน
2. จุดอ่อน (W – Weakness)   เป็นการมองภายใน
3. โอกาส (O – Opportunities)   เป็นการมองภายนอก
4. อุปสรรค (T – Threats)   เป็นการมองภายนอก

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

1. จุดแข็ง (S – Strengths)

หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

กรอบในการวิเคราะห์ เช่น ความสามารถ จุดขาย ทรัพยากร ประสิทธิภาพ ความรู้ ข้อมูล ระบบการทำงาน การประสานงาน วัฒนธรรมองค์กร วิสัยทัศน์ เป้าหมาย

จุดแข็ง

ด้านบุคลากร มีความพร้อมที่จะพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น

ด้านงบประมาณ มีงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผน

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

2. จุดอ่อน (W – Weakness)

หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี

กรอบในการวิเคราะห์ เช่น งบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ผลกระทบทางกิจกรรมต่างๆ ความน่าเชื่อถือของข้อมูล แผนงาน ผู้นำ การบริหาร ระบบและขั้นตอนการทำงาน

จุดอ่อน

ด้านนโยบาย / แผน / แนวทาง / มาตรการ / กฎ

- ขาดการวางแผนที่ดี

- ขาดการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

ด้านบุคลากร

- ขาดความพร้อมในการเรียนรู้งาน ซึ่ดสมรรถนะต่ำ
- บางส่วนไม่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน
- ไม่ได้รับการพัฒนาย่างต่อเนื่อง และไม่ตรงกับภารกิจ

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

3. โอกาส (O – Opportunities)

หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

กรอบในการวิเคราะห์ เช่น นวัตกรรม ความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กลยุทธ์การดำเนินการ การร่วมมือในเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยี

โอกาส

ด้านนโยบาย/แผน / แนวทาง / มาตรการ / กฎ

- นโยบายเอื้อต่อการปฏิบัติการกิจ

- มีกฎระเบียบที่เอื้อต่อการขยายความร่วมมือกับองค์กรเครือข่าย

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

4. อุปสรรค (T – Threats)

หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้เกิดบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

กรอบในการวิเคราะห์ เช่น ผลกระทบทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ความสามารถในการแข่งขัน การสนับสนุนจากผู้บริหาร การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถ และการขาดแคลนงบประมาณ เป็นต้น

อุปสรรค

ด้านแผน/แนวทาง/ มาตรการ

- แนวทางมาตรการตามนโยบายไม่ชัดเจนและเปลี่ยนแปลงบ่อย

ด้านการบริการจัดการ

- ขาดอำนาจทางการบริหารเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

การวิเคราะห์สถานการณ์เงินลงทุน (SWOT ANALYSIS)

ใช้จุดแข็งเพื่อใช้
โอกาส

ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยง
อุปสรรค

ใช้ประโยชน์จาก
โอกาสแก้ไข
จุดอ่อน

ลดจุดอ่อนและ
หลีกเลี่ยงอุปสรรค

TOWS/SWOT Matrix

Thank You !

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์